

61994J0215

Domstolens Dom (Femte Afdeling) af 29. februar 1996. - Jürgen Mohr mod Finanzamt Bad Segeberg. - Anmodning om præjudiciel afgørelse: Bundesfinanzhof - Tyskland. - Moms - begrebet tjenesteydelse - definitivt ophør med mælkeproduktion - godtgørelse i henhold til forordning (EØF) nr. 1336/86. - Sag C-215/94.

Samling af Afgørelser 1996 side I-00959

Sammendrag

Parter

Dommens præmisser

Afgørelse om sagsomkostninger

Afgørelse

Nøgleord

++++

Fiskale bestemmelser ° harmonisering af lovgivningerne ° omsætningsafgifter ° fælles merværdiafgiftssystem ° afgiftspligtige transaktioner ° tjenesteydelser ° definitivt ophør med mælkeproduktion mod godtgørelse ° ikke omfattet

[Raadets forordning nr. 1336/86; Raadets direktiv 77/388, art. 6, stk. 1, og art. 11, punkt A, stk. 1, litra a)]

Sammendrag

Artikel 6, stk. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a) i sjette direktiv 77/388 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter, der vedrører dels definitionen af tjenesteydelser dels fastlæggelsen af beskatningsgrundlaget, skal fortolkes saaledes, at den forpligtelse til at opføre med mælkeproduktion, som en landmand påtager sig i henhold til forordning nr. 1336/86, ikke udgør en tjenesteydelse. Den herfor oppebårne godtgørelse kan derfor ikke pålægges omsætningsafgift.

Fællesskabet er nemlig, naar det udbetaler denne godtgørelse, ikke i samme situation som en forbruger, der betaler for en tjenesteydelse, som landmanden yder det ved at påtage sig den nævnte forpligtelse, idet det handler i almenhedens interesse, som er at fremme den rette funktion af det fælles marked for mælk.

Parter

I sag C-215/94,

angaaende en anmodning, som Bundesfinanzhof i medfoer af EF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for naevnte ret verserende sag,

Juergen Mohr

mod

Finanzamt Bad Segeberg,

at opnaa en praejudiciel afgoerelse vedroerende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsaetningsafgifter ° Det faelles mervaerdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1),

har

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, D.A.O. Edward, og dommerne J.-P. Puissochet, J.C. Moitinho de Almeida, C. Gulmann (refererende dommer) og L. Sevón,

generaladvokat: F.G. Jacobs

justitssekretaer: ekspeditionssekretaer H.A. Ruehl,

efter at der er indgivet skriftlige indlaeg af:

° den tyske regering ved Ministerialrat Ernst Roeder og Oberregierungsrat Bernd Klope, begge Forbundsoekonomiministeriet, som befuldmaegtigede

° den franske regering ved sous-directeur Catherine de Salins og secrétaire des affaires étrangères Jean-Louis Falconi, begge Udenrigsministeriets direction des affaires juridiques, som befuldmaegtigede

° den italienske regering ved professor Umberto Leanza, chef for Udenrigsministeriets Servizio del contenzioso diplomatico, og avvocato dello Stato Maurizio Fiorilli, som befuldmaegtigede

° Kommissionen for De Europaeiske Faelllesskaber ved Juergen Grunwald, Kommissionens Juridiske Tjeneste, som befuldmaegtiget,

paa grundlag af retsmoederapporten,

efter at der i retsmoedet den 12. oktober 1995 er afgivet mundtlige indlaeg af Juergen Mohr ved Steuerberater Ronald Hansen, Hamburg, af Finanzamt Bad Segeberg ved Ministerialrat Rolf Karl Krauss, Schleswig-Holstein' s Finans- og Energiministerium, Kiel, som befuldmaegtiget, af den tyske regering ved Bernd Klope, af den franske regering ved chargé de mission Frédéric Pascal, Udenrigsministeriets direction des affaires juridiques, som befuldmaegtiget, og af Kommissionen ved Juergen Grunwald,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 23. november 1995,

afsagt følgende

Dom

Dommens præmisser

1 Ved kendelse af 21. april 1994, indgaaet til Domstolen den 25. juli 1994, har Bundesfinanzhof i henhold til EF-traktatens artikel 177 forelagt to præjudicielle spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter ° Det fælles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag (EFT L 145, s. 1, herefter "direktivet").

2 Spørgsmålene er blevet rejst under en sag mellem Juergen Mohr og Finanzamt Bad Segeberg (herefter "Finanzamt").

3 Juergen Mohr var ejer af en landbrugsbedrift, hvor han holdt malkekvaeg. I marts 1987 indgav han til Bundesamt fuer Ernaehrung und Forstwirtschaft en ansøgning om godtgørelse i henhold til Raadets forordning (EOEF) nr. 1336/86 af 6. maj 1986 om fastsættelse af en godtgørelse for definitivt ophør med mælkeproduktion (EFT L 119, s. 21). I ansøgningen forpligtede han sig til at ophøre med mælkeproduktion og gav afkald på at kræve en referencemængde for mælk i henhold til den fælles markedsordning.

4 Den 23. september 1987 godkendte Bundesamt hans ansøgning og tilkendte ham et beløb på 385 980 DM, som blev udbetalt samlet. Derefter solgte Mohr sit kvaeg og ændrede bedriften til et ridecenter, idet han således indstillede mælkeproduktionen i løbet af det samme år.

5 Mohr anførte ikke i sin angivelse vedrørende omsætningsafgift for 1987 det beløb, han modtog som godtgørelse for ophør med mælkeproduktionen.

6 Finanzamt besluttede at betragte godtgørelsen som vederlag for en afgiftspligtig ydelse, nemlig ophør med mælkeproduktion, og at pålægge den omsætningsafgift.

7 Mohr anlagde sag ved Finanzgericht til prøvelse af Finanzamt's afgørelse, men fik ikke medhold, og har derefter indbragt sagen for Bundesfinanzhof.

8 Bundesfinanzhof har besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

"1) Tilvejebringer en afgiftspligtig landmand, der definitivt ophører med mælkeproduktion, en tjenesteydelse i henhold til artikel 6, stk. 1, i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsætningsafgifter (herefter 'sjette momsdirektiv'), og

2) er den godtgørelse, der opnaas derfor, i medfør af Raadets forordning (EOEF) nr. 1336/86 af 6. maj 1986 (EFT L 119, s. 21) en pengeydelse af hvilken, der i henhold til sjette momsdirektivs artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), skal erlægges afgift?"

9 Med disse to spørgsmål ønsker den nationale ret i det væsentlige oplyst, om direktivets artikel 6, stk. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), skal fortolkes således, at den forpligtelse til at ophøre med mælkeproduktion, som en landmand påtager sig i henhold til forordning nr. 1336/86, udgør en tjenesteydelse, således at den herfor oppebarne godtgørelse kan

paalaegges omsaetningsafgift.

10 Ifoelge direktivets artikel 2, nr. 1, skal merværdiafgift paalaegges "levering af goder og tjenesteydelser, som mod vederlag foretages i indlandet af en afgiftspligtig person, der optraeder i denne egenskab".

11 Det bestemmes i artikel 6, stk. 1:

"Ved 'tjenesteydelse' forstås enhver transaktion, der ikke er en levering af et gode i henhold til artikel 5.

En saadan transaktion kan bl.a. gaa ud paa:

...

° en forpligtelse til at undlade noget eller til at taale en handling eller en tilstand;

..."

12 Artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), bestemmer, at beskatningsgrundlaget "ved levering af goder og tjenesteydelser ... (er) den samlede modværdi, som leverandoeren eller tjenesteyderen modtager eller vil modtage af koeberen, aftageren eller tredjemand for de paagaeldende transaktioner, herunder tilskud, der er direkte forbundet med transaktionernes pris".

13 Forordning nr. 1336/86 indgaar, saaledes som generaladvokaten har anført i punkt 12-19 i forslaget til afgørelse, i en række foranstaltninger, som Fællesskabet har truffet med henblik paa at begrænse produktionen af mælk.

14 Ifoelge forordningens tredje betragtning boer der for at lette den nedgang i leverancer og direkte salg, som nedsættelsen af de samlede garantimaengder indebærer, oprettes en fællesskabsordning for finansiering af ophør med mælkeproduktion ved ydelse af en godtgørelse til enhver producent, som anmoder herom, og som opfylder visse betingelser, mod, at producenten forpligter sig til definitivt at ophøre med mælkeproduktion.

15 I forordningens artikel 1, stk. 1, første afsnit, bestemmes det saaledes, at "efter ansøgning herom og paa de i denne forordning fastsatte betingelser ydes der enhver producent ... der forpligter sig til definitivt at ophøre med mælkeproduktion, en godtgørelse". I artikel 2, stk. 2, bestemmes, at medlemsstaterne inden for de beløb, der er anført i bilag II, kan "yde en godtgørelse paa højst 4 ECU pr. aar og pr. 100 kg mælk eller mælkeækvivalent ...". Ifoelge artikel 2, stk. 3, kan medlemsstaterne deltage i finansieringen af foranstaltningen gennem en forhøjelse af godtgørelsen.

16 Den tyske og den italienske regering har anført, at en mælkeproducent, som forpligter sig til definitivt at ophøre med mælkeproduktion, leverer en tjenesteydelse mod vederlag, som omhandlet i direktivets artikel 2 og artikel 6, stk. 1.

17 De to regeringer goer i denne sammenhaeng gaeldende, at udbetalingen af godtgoerelsen og forpligtelsen til at ophoere med maelkeproduktionen afhaenger af hinanden, saaledes at der derved opstaar den noedvendige sammenhaeng mellem den udfoerte tjenesteydelse og dens modvaerdi, som kraeves i Domstolens praksis (dom af 5.2.1981, sag 154/80, Coöperatieve Aardappelenbewaarplaats, Sml. s. 445, og af 3.3.1994, sag C-16/93, Tolsma, Sml. I, s. 743). Ydelsen bestaar i en forpligtelse til at undlade noget, som omhandlet i direktivets artikel 6, stk. 1, andet led, nemlig at afstaa fra fortsat at producere maelk, og den udbetalte godtgoerelse har karakter af et vederlag, der udbetales som modvaerdi for forpligtelsen, og som saaledes udgoer beskatningsgrundlaget i henhold til direktivets artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a).

18 Denne fortolkning af direktivet kan ikke tiltraedes.

19 Det bemaerkes, at ifoelge artikel 2, stk. 1, i Raadets foerste direktiv 67/227/EOEF af 11. april 1967 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsaetningsafgifter (EFT 1967, s. 12) er mervaerdiafgift en generel forbrugsafgift paa ting og tjenesteydelser.

20 I et tilfaelde som det foreliggende er der imidlertid ikke tale om forbrug i den betydning, udtrykket anvendes i det faelles mervaerdiafgiftssystem.

21 Som generaladvokaten har anfoert i punkt 27 i forslaget til afgoerelse, erhverver Faelllesskabet ved at betale en godtgoerelse til landmaend, som forpligter sig til at ophoere med deres maelkeproduktion, hverken goder eller tjenesteydelser til eget brug, idet det handler i almenhedens interesse, som er at fremme den rette funktion af det faelles marked for maelk.

22 Paa denne baggrund medfoerer en landmands forpligtelse til at opgive maelkeproduktionen hverken for Faelllesskabet eller for de kompetente nationale myndigheder fordele af en saadan art, at de kan anses for forbrugere af en tjenesteydelse. Den paagaeldende forpligtelse udgoer derfor ikke en tjenesteydelse, som omhandlet i direktivets artikel 6, stk. 1.

23 De praepjudicielle spoergsmaal maa derfor besvares med, at direktivets artikel 6, stk. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), skal fortolkes saaledes, at den forpligtelse til at ophoere med maelkeproduktion, som en landmand paatager sig i henhold til forordning nr. 1336/86, ikke udgoer en tjenesteydelse. Den herfor oppebaarne godtgoerelse kan derfor ikke paalaegges omsaetningsafgift.

Afgørelse om sagsomkostninger

Sagens omkostninger

24 De udgifter, der er afholdt af den tyske, den franske og den italienske regering og af Kommissionen for De Europaeiske Faelllesskaber, som har afgivet indlaeg for Domstolen, kan ikke erstattes. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgoer et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at traeffe afgoerelse om sagens omkostninger.

Afgørelse

Paa grundlag af disse praemisser

kender

DOMSTOLEN (Femte Afdeling)

vedroerende de spoergsmaal, der er forelagt af Bundesfinanzhof ved kendelse af 21. april 1994, for ret:

Artikel 6, stk. 1, og artikel 11, punkt A, stk. 1, litra a), i Raadets sjette direktiv 77/388/EOEF af 17. maj 1977 om harmonisering af medlemsstaternes lovgivning om omsaetningsafgifter ° Det faelles merværdiafgiftssystem: ensartet beregningsgrundlag, skal fortolkes saaledes, at den forpligtelse til at ophoere med mælkeproduktion, som en landmand paatager sig i henhold til Raadets forordning (EOEF) nr. 1336/86 af 6. maj 1986 om fastsaettelse af en godtgoerelse for definitivt ophoer med mælkeproduktion, ikke udgoer en tjenesteydelse. Den herfor oppebaarne godtgoerelse kan derfor ikke paalaegges omsaetningsafgift.